

DETECCIÓ DE FAKE NEWS I DESINFORMACIÓ

Detecció de fake news i desinformació

Sobre Barcelona Activa

Barcelona Activa és l'agència de desenvolupament econòmic local de Barcelona. Fundada el 1987, és una societat mercantil pública integrada a l'àrea d'Economia i Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Barcelona.

55.000
persones ateses

7.000
empreses ateses

Missió

Promoure l'ocupació de qualitat, l'esperit emprenedor, la competitivitat empresarial i la diversificació del teixit productiu, per assolir un model econòmic sostenible, inclusiu i just.

Visió

Fer de Barcelona una ciutat de referència per treballar, emprendre i viure amb valors socials i ambientals.

Valors

Ens mou l'esperit de servei públic i l'ètica professional i personal, així com la igualtat d'oportunitats i el progrés social. Treballem en cooperació dins l'organització i amb altres per a una economia social i sostenible al servei de les persones.

Segueix-nos a:

Què fem?

Acompanyem la ciutadania durant tot el procés de recerca de feina.

[**barcelonactiva.cat/treball**](https://barcelonactiva.cat/treball)

Ajudem les empreses i organitzacions a créixer, connectar-se amb l'ecosistema i fer-se més competitives.

[**barcelonactiva.cat/empreses**](https://barcelonactiva.cat/empreses)

Donem suport a les persones emprenedores per convertir la seva idea de negoci en una empresa viable.

[**barcelonactiva.cat/emprenedoria**](https://barcelonactiva.cat/emprenedoria)

Oferim formació a les persones que cerquen feina, emprenedores i professionals.

[**barcelonactiva.cat/formacio**](https://barcelonactiva.cat/formacio)

Xarxa d'equipaments de Barcelona Activa

Seu Central

Oficines de Barcelona Activa.

Centre d'Emprenedoria

L'equipament dels emprenedors i les emprenedores de la ciutat.

Cibernàrium Nou Barris

Centre de formació digital d'iniciació ubicat al Parc Tecnològic.

Porta22

2.000 m² per a l'ocupació i la carrera professional.

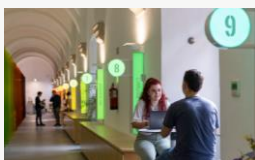
Startup Lab

L'equipament de les empreses innovadores de nova creació.

Parc Tecnològic

Clúster d'innovació al nord de la ciutat.

El Convent

L'equipament referent en ocupació per a joves, a Ciutat Vella.

Oficina d'Atenció a les Empreses

L'espai de referència per a les empreses i pimes de Barcelona.

LIDERA

Espai per a dones professionals, directives i emprenedores.

InnoBA

Centre per a la innovació socioeconòmica, a Ca n'Andalet.

Cibernàrium 22@

Centre de capacitació tecnològica per a professionals i empreses.

Espais Activa a la ciutat

- Nou Barris Activa
- Sant Andreu Activa
- Sants-Montjuïc Activa

Barcelona Activa està present a més de 50 punts de la ciutat

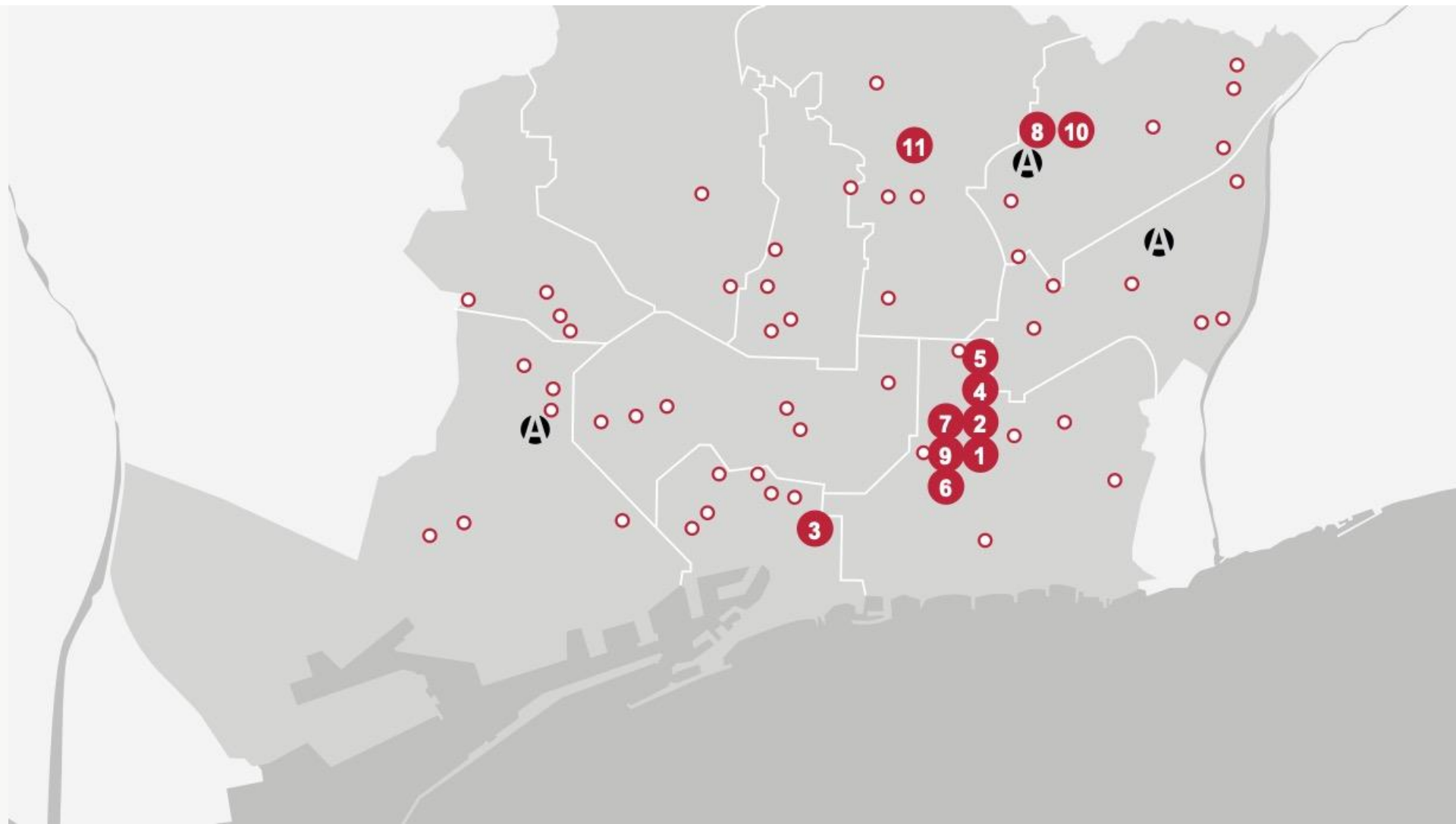
Equipaments de Barcelona Activa

1. Seu Central
2. Porta22
3. El Convent
4. Centre d'Emprenedoria
5. Startup Lab
6. LIDERA
7. Cibernàrium 22@
8. Cibernàrium Nou Barris
9. Oficina d'Atenció a les Empreses
10. Parc Tecnològic
11. InnoBA

Espais Activa a la ciutat

- Nou Barris Activa
- Sant Andreu Activa
- Sants-Montjuïc Activa

 Altres punts d'atenció a la ciutat

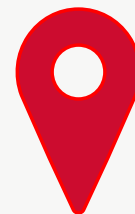
Xarxa Cibernàrium

La Xarxa Cibernàrium està distribuïda per tota la ciutat de Barcelona, oferint formació en diversos equipaments.

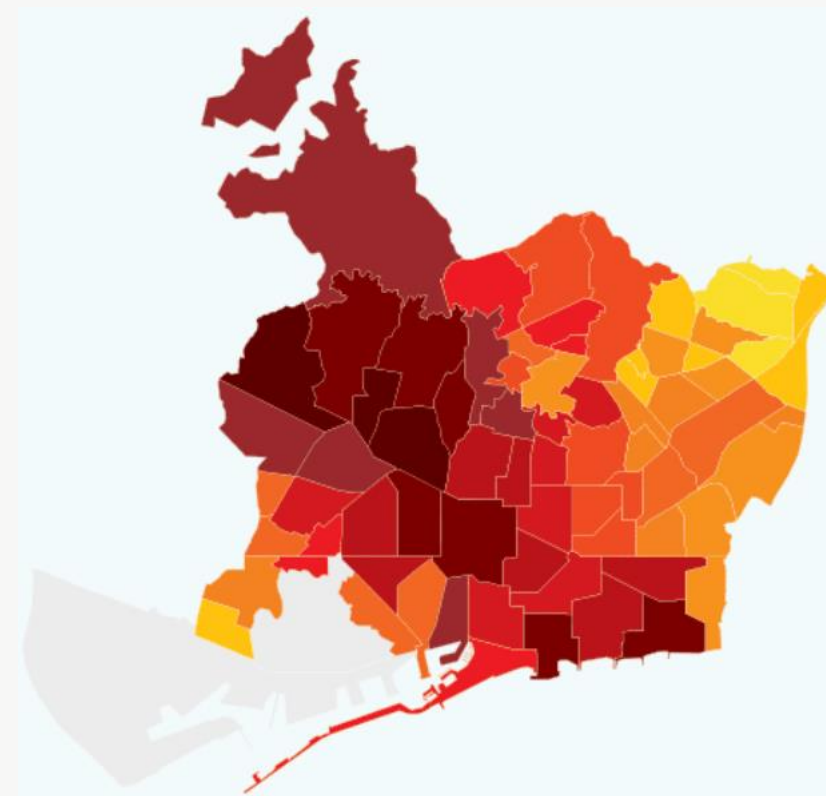
Recorda que també et pots formar en línia des de casa, amb [Aules Virtuals](#).

Consulta les activitats que pots realitzar als diferents equipaments:

- [Activitats a BIBLIOTEQUES](#)
- [Activitats a CIBERNÀRIUM NOU BARRIS](#)
- [Activitats a CANÒDROM](#)
- [Activitats a PLAÇA CATALUNYA \(Movistar Centre\)](#)
- [Activitats a SANTS-MONTJUÏC ACTIVA](#)

[On estem?](#)

Formació tecnològica per a tothom

Detecció de fake news i desinformació

1. Què són les Fake News i la Desinformació?
2. Per què és important detectar la desinformació?
3. Com detectar la desinformació:
 - Senyals d'alerta
 - Tipus de desinformació
4. Eines i recursos per a la verificació
5. Bones pràctiques per evitar la desinformació i les Fake News
6. Canals de comunicació de la desinformació
7. Vols ampliar els teus coneixements?
8. Sabies què?

1. Què són les Fake News i la Desinformació?

Fake News és un terme que es refereix a informacions falses o enganyoses que es presenten com a notícies reals.

La **desinformació** és un terme més ampli que engloba qualsevol informació falsa o inexacta que es difon amb la intenció de fer mal o enganyar.

La desinformació pot ser en forma de notícies completament inventades fins o manipulacions subtils de fets reals.

La diferencia entre els dos conceptes és que les **Fake News** (notícies falses) són un **subconjunt** de la desinformació.

La clau està en el concepte d'intencionalitat, és a dir, **tota Fake News és desinformació, però no tota desinformació és necessàriament una “notícia falsa”**.

Imatges creades amb IA

Exercici pràctic 1: Coneixes alguna Fake News actual o antiga?

2. Per què és important detectar la desinformació?

És important detectar la desinformació perquè pot tenir conseqüències greus, per exemple:

Impacte en la societat

Una notícia falsa o mal comunicada pot polaritzar la població, debilitar la confiança en les institucions, generar pànic, incentivar la violència o posar en perill la salut pública.

Impacte personal

Pot portar a prendre decisions equivocades, caure en estafes o compartir informació errònia que pot perjudicar la teva reputació o del altres.

Imatges creades amb IA

Exercici pràctic 2: Posem un exemple d'impacte personal?

3. Com detectar la desinformació: Senyals d'alerta

Abans de creure o compartir una informació que hem de fer per no caure en l'engany?

Analitza la font

Mirarem si qui ha publicat la informació és un autor conegut o un mitja de comunicació reputat. Normalment aquets mitjans sempre validen la seva notícia abans de difondre-la. En canvi, els autors desconeguts o els mitjans de comunicació poc reputats no validen les seves informacions. Si la informació té errors d'ortografia o gramaticals també és una senyal de desinformació.

Examina el contingut

Si el titular és poc concís o la notícia és poc objectiva, pretén provocar emocions que no sempre son bones. Després de llegir la notícia pensa en el que has llegit i compara la informació amb altres notícies semblants.

Comprova les imatges i vídeos

Revisa si hi ha retocs digitals, fons borrosos, colors inusuals o son fotos descontextualitzades que no són del moment de la notícia.

Comprova les dades

Assegura't que la informació és recent i no és un esdeveniment antic presentat com a nou. Verifica la data de la informació

3. Com detectar la desinformació: Tipus de desinformació

La desinformació no sempre és una mentida, sovint “**modifica**” la informació amb diferents intencions.

Imatges creades amb IA

4. Eines i recursos per la verificació

Hi ha recursos digitals que ens permeten verificar si una notícia és falsa:

Google Images

Si pugem una imatge o enganxem la URL en aquesta eina ens pot ajudar a saber si es una imatge nova o antiga o ha estat creada expressament.

Webs de fact-checking:

Aquestes web permeten verificar fets o notícies:

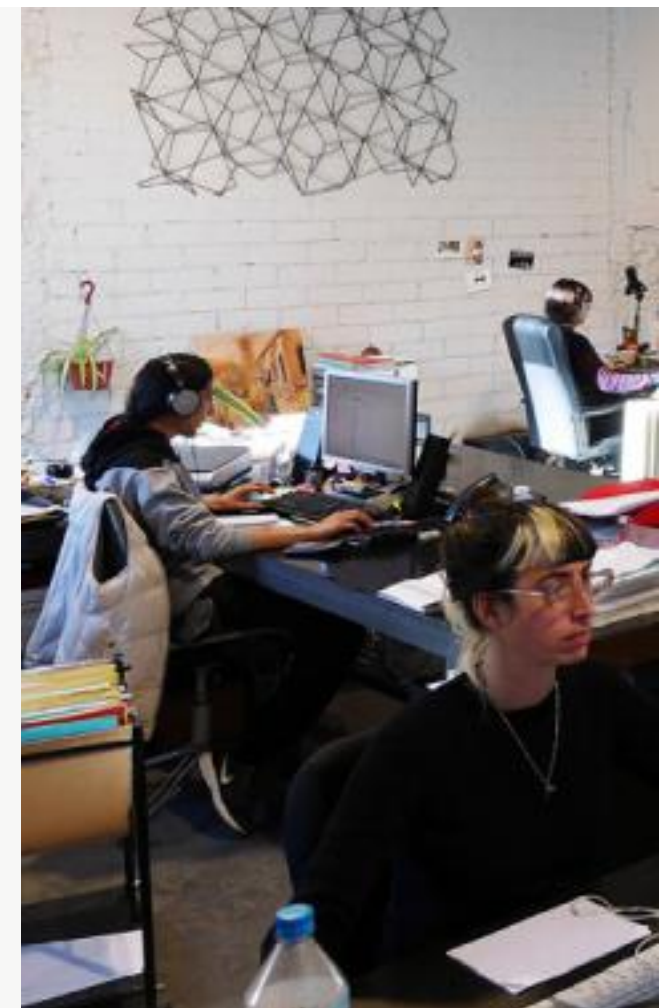
- ✓ **Newtral:** És una plataforma que es dedica a la verificació de notícies. El portal es caracteritza per classificar les notícies en “Veritat”, “Veritat a mitges”, “Enganyós” o “Fals”.
- ✓ **Maldita.es:** es una plataforma que verifica les notícies i desmenteix les notícies falses. Analitza fets i evidències que tenen com a objectiu que les ciutadanes puguin prendre decisions pròpies amb els coneixements suficients.
- ✓ **Internacional Fact-Checking Network:** organització sense ànim de lucre que treballa en la verificació d'informació i ètica periodística amb professionals de la informació.

[Newtral](#) ➡

[Maldita.es](#) ➡

[Internacional Fact-Checking Network](#) ➡

5. Bones pràctiques per evitar la desinformació i les Fake News

Què podem fer
per no creure'ns
les notícies falses
o escampar-les?

- ✓ **Pensa abans de compartir** informació si penses que pot ser falsa.
- ✓ **Compara la informació**: consulta diferents fons de informació si detectes que pot ser falsa. Informat en diferents canals de comunicació no et basis només en un: televisió, diaris, ràdio, xarxes social... Cadascuna té la seva manera d'explicar.
- ✓ **Educa el teu cercle**: si detectes que un amic o un familiar està compartint desinformació no el culpis, explica-li com pot verificar la informació o detectar una informació falsa.
- ✓ **Pensament Crític**: és necessari desenvolupar la capacitat d'analitzar la informació amb una ment oberta però escèptic. L'educació en pensament crític és molt important des de petits.
- ✓ **Seguir fonts fiables**: consumeix notícies de mitjans de comunicació i periodistes amb una reputació de professionalitat i rigor.
- ✓ **Denuncia el contingut enganyós**: si trobes desinformació en plataformes de xarxes socials, utilitza les eines de denúncia que s'ofereixen per ajudar les plataformes a identificar i eliminar el contingut fals.

6. Canals de comunicació de la desinformació

Les notícies falses i la desinformació es poden propagar a través d'una gran varietat de canals, aprofitant la naturalesa interconnectada de la nostra societat. Els principals canals són:

Xarxes Socials

Facebook, X, TikTok, Instagram, WhatsApp o Telegram. És molt difícil controlar el moviment de informació i sobretot verificades. En el cas de la missatgeria encriptada encara és més difícil.

Mitjans de comunicació Tradicionals i Digitals

Tot i que els mitjans de comunicació professionals solen tenir mecanismes de verificació, no estan totalment immunes.

Correu Electrònic

Moltes notícies falses, rumors i enganys circulen a través de cadenes de correu electrònic reenviades per usuaris.

Blogs, Fòrums i Pàgines Web Específiques

Qualsevol persona pot publicar a Internet blogs o notícies sense passar un control previ.

Comunicació interpersonal

Molts rumors i informacions errònies es propaguen a través de converses amb amics, familiars o coneguts, que han rebut la informació d'algun dels canals anteriors.

7. Vols ampliar els teus

ts?

Estar ben informat es imprescindible per evitar estafes com:

- ❑ **Vishing:** Són trucades que ens volen estafar amb l'objectiu d'enganyar-nos i obtenir informació nostra important, contrasenyes, comptes bancaris....
- ❑ **Phishing:** Es tracta de ciberatacs a través de xarxes socials, correu electrònic, WhatsApp que permeten als criminals digitals extreure informació personal, contrassenyes, número de targeta, etc. per suplantar la nostra identitat, amb l'objectiu de fer actes maliciosos, estafar-nos o infectar els nostres dispositius.
- ❑ **Smishing:** Són SMS fraudulents que tenen com a objectiu de extreure'ns informació mitjançant la suplantació d'identitat d'entitats bancàries, serveis públics, empreses de missatgeria, etc.

La informació és poder

Exercici pràctic 4: Tens alguna anècdota amb alguna d'aquestes estafes? T'hi has trobat alguna vegada?

7. Vols ampliar els teus

s?

8. Sabies què?

Tot i que ara en parlem molt de desinformació, no és un invent modern. De fet, la mentida i l'engany amb intenció de manipular han existit des de fa segles. El que ha canviat és la manera com es difon. En fem una cronologia:

Ja a l'**Antiga Roma**, es feien servir tàctiques de desinformació. Per exemple, durant la lluita pel poder, August va crear una campanya de propaganda contra el seu rival, Marc Antoni. Va fer circular rumors sobre la seva relació amb Cleòpatra, presentant-lo com un traïdor als valors romans.

Amb la **invenció de la impremta** de Gutenberg al segle XV, les notícies falses van trobar una nova manera de propagar-se a una velocitat mai vista abans. Ja no calia que la gent ho digués de boca en boca; es podien imprimir fullets amb mentides que arribaven a moltes més persones.

El **segle XX, amb la ràdio i la televisió**, va fer que la desinformació pogués arribar a milions de llars de manera gairebé instantània. Els governs van utilitzar la propaganda a gran escala durant les guerres mundials per demonitzar els enemics i motivar la població.

Però **l'autèntica revolució ha arribar amb internet i les xarxes socials**. Aquests canals no tenen gairebé cap filtre. Qualsevol pot publicar qualsevol cosa sense verificació. La desinformació es pot viralitzar en qüestió de minuts gràcies als algorismes, que donen prioritat al contingut que genera més interacció i emoció.

barcelonactiva.cat